

Algemeen beeld klas 1

Kinderen die naar de eerste klas gaan, beginnen met elkaar en met hun leerkracht aan een prachtige en avontuurlijke reis. Zij zijn de kleuterleeftijd ontgroeid en echt toe aan het leren; vaak zijn ze leergierig en vol verwachting. Daarnaast staan zij ook nog met één been in de vroege kindertijd, waarin het leven ging vanuit een vanzelfsprekende stroom. De kinderen waren één met de wereld om hen heen. Vanuit die eenheid kan er nog met hen in een natuurlijke stroom worden gewerkt, waarbij je poogt de nabootsing en open verwondering van de kinderen te koesteren, omdat dit de basis vormt van de eerbiedskrachten die de latere moraliteit gaat vormen; de sprookjes in de eerste klas sluiten hier naadloos op aan.

Het leerproces in de vrijeschool omvat drie gebieden. Het *denken*, het gebied van de cognitieve ontwikkeling, waar de kinderen kennis en begrip opdoen. Het *voelen*, waar de kinderen zich belevend en invoelend verbinden met de lesstof en met elkaar en uiteindelijk vooral met zichzelf. Het *willen*, het gebied van het handelen en het doen, waarbij de kinderen vanuit gewoonte, ritme, structuur, afspraken en regels, al doende zich de leerstof eigen maken door herhaling en gezamenlijkheid. De lesstof van de eerste klas, ook taal en rekenen, dient de ontwikkeling van deze drie gebieden in ieder kind.

Leerstofoverzicht klas 1

Periodes

Taal

In de eerste klas wordt begonnen met het leren lezen en schrijven. Om de leerlingen in hun beleving aan te spreken, worden de eerste letters vanuit de beelden uit sprookjes aangeboden. Deze letterbeelden worden omgevormd tot abstracte letters. Zo kan vanuit de gestalte van een koning de letter k ontstaan, vanuit de golven van het water de letter w. Vanuit het schrijven ontwikkelt zich het lezen, beginnend met de letterbeelden. Vervolgens worden reeds gekende gedichtjes en liedjes opgeschreven. Vanaf kerst wordt er klassikaal en individueel uit boeken gelezen. De taalontwikkeling vindt tevens plaats door middel van verhalen, recitaties en toneelspel.

Leerdoelen:

- Letters van het alfabet kunnen schrijven en lezen
- Letters kunnen schrijven volgens het juiste schrijfschema
- Lezen en schrijven van eenvoudige klankzuivere woorden en woorden met tweeklanken
- Overschrijven van een tekst van bord of werkblad
- Aanleren van een juiste pengreep en zithouding
- Kunnen horen met welke klank een woord begint, eindigt en welke klank in het midden is
- Kunnen meespreken van een gedicht en gezamenlijk ritmisch lopen
- Een verhaal kunnen volgen en navertellen

Rekenen

Rekenen leert het kind vanuit het doen. Klassikaal wordt er ritmisch geklapt, gestampt, gelopen en gesprongen. Vanuit het gewone tellen ontwikkelt zich het versneld tellen door middel van groeperen van bijvoorbeeld kastanjes of bonen (2,4,6 - 3,6,9 - 4,8,12). Deze reeksen worden ook ritmisch gelopen en worden de basis van de tafels van vermenigvuldiging. In de eerste rekenperiode worden de kwaliteiten van de getallen beleefbaar gemaakt. Waar is er maar één van op de hele wereld? Er is één zon. Waar zijn er altijd twee bij elkaar? Twee zien we bijvoorbeeld bij hemel en aarde, dag en nacht. Aanvankelijk worden de kwaliteiten van Romeinse cijfers gebruikt, aangezien zij het beeldkarakter van de getallen goed weergeven. Na enige tijd worden de gebruikelijke abstracte Arabische cijfers aangeboden.

Leerdoelen:

- Heen en terug kunnen tellen tot 24
- Tellen tot 24 kunnen verbinden aan handelingen en voorwerpen.
- Beheersen van de getalnotatie van 1 t/m 24
- Vier bewerkingen (+ - x :) tot 24 kunnen toepassen, van concreet naar abstract
- De plaats van een getal op de getallenlijn tot 24 kunnen aangeven
- Automatiseren van optellen en aftrekken onder de 10
- Verhaalsom kunnen opschrijven in een rekenbewerking
- De rij van 2,3,5 en 10 klassikaal kunnen reciteren
- Hoeveelheden onder 24 kunnen schatten
- Kennen van een aantal begrippen zoals meer/ minder, groter/ kleiner

Heemkunde

Bij heemkunde staat de beleving van de eigen omgeving centraal. Belangstelling wordt gewekt voor de seizoenen, planten, dieren en jaarfeesten.

Leerdoelen:

- Het richten van de aandacht op het praktische dagelijkse bestaan d.m.v. verhalen

Vaklessen

Moderne vreemde talen

In de eerste klas raakt het kind spelend en zingend vertrouwd met de klanken en het ritme van moderne vreemde talen d.m.v. liedjes en gedichten.

Werkvorm:

- Tellen, dagen, maanden, kleuren, jaarfeesten, seizoenen en voorwerpen in de klas

Vormtekenen

Vormtekenen doet een beroep op de fijne motoriek, de vormkracht en het voorstellingsvermogen. De motorische vaardigheden die nodig zijn om te kunnen schrijven worden gestimuleerd door het vormtekenen. De rechte en de gebogen lijn die de letters vormen worden op talloze manieren geoefend.

Werkvorm:

- Ronde en rechte lijnen in ritmische herhaling of in combinatie vormgeven
- Gesloten figuren zoals cirkels, vierkanten en driehoeken
- In – en uit wikkende spiralen

Schilderen

Bij het schilderen staan de kwaliteiten van kleuren en de beleving ervan centraal. De gevoelswereld van de leerlingen wordt hierdoor verrijkt. Elke kleur spreekt zijn eigen “taal”. Wat gebeurt er als twee kleuren elkaar ontmoeten?

Werkvorm:

- Leren schilderen van harmonische en karakteristieke kleurcombinaties
- Zielenstemmingen leren uitdrukken in kleur en intensiteit

Handwerken

Met dikke wol en pennen wordt het breien geleerd. Er worden werkstukjes gemaakt die aansluiten op de belevingswereld van het jonge kind, bijv. kabouters, fluitenzak, dieren.

Werkvorm:

- Recht breien, steken opzetten en afkanten, meerderen en minderen

Muziek

Dagelijks wordt middels het zingen en luisteren het muzikale gevoel geoefend. De leerlingen leren een eigen bamboefluit te bespelen.

Werkvorm:

- Ringen van liedjes passend bij de leeftijdsfase, de seizoenen, jaarfeesten en traditionele liederen
- Fluiten van eenvoudige liedjes

Euritmie

Tijdens de euritmieles wordt het gesproken woord en de klinkende muziek “zichtbaar” gemaakt door gebaren en beweging. Het bewustzijn van de ledematen wordt versterkt.

Werkvorm:

- Op muziek en gedichten wordt het lopen van vormen geoefend
- Op ritme en rijm worden klankbewegingen van de ledematen nagebootst d.m.v. gedichten en verhaaltjes, ontleend aan de natuur en de sprookjes